

2000'Lİ YILLARDA DOĞAL KAYNAKLARIMIZ

ülkelerin sanayileşerek kalkınmalarında maden ve doğal hammadde kaynaklarının verimli bir şekilde üretilmesi ve kullanılması büyük önem taşımaktadır.

Ülkemiz maden yatakları, çeşitlilik ve rezerv olarak oldukça zengindir. Bor, krom, trona, mermer, mangenezit yataklarına sahip olmamıza rağmen maden ihracatımız ithalatımızı karşılamamaktadır.

1995 yılında madencilik faaliyetlerinin GSMH daki payı %1.3 olmuştur. Bu değer, madencilik sektörünün, ekonomi içinde fazla etken olmadığını göstermektedir.

ülkemizin gelişmesini tamamlayabilmesi için önemli koşullardan bir tanesi de mevcut maden potansiyelini rasyonel bir biçimde değerlendirmesi ve artı değeri ekonomisine aktarmasıdır. Bu amaca ulaşmak için uygun politikaların belirlenmesi, işin başlangıç noktası olacaktır.

Prof. Dr.
Tevfik GCIYAGÜLER

Ancak, madencilik sektörünün son yıllarda, alt yapısı tamamlanmadan, hazırlıksız ve "olmazsa olmaz" anlayışıyla başlatılan bir özelleştirme operasyonu içinde, dağınık ve belirsiz bir görünüm arz etmektedir.

Madenlerin özelleştirilmesi gündeme geldiğinde bazı unsurların göz önünde tutulması gerekmektedir. Bu unsurları şöyle sıralamak mümkündür.

Özelleştirme bir ideolojiden ziyade ülke çıkarları açısından değerlendirilmelidir. Bu çıkar hesabında hiç şüphesiz madenlerimizi (elektrik santralleri vb.) nasıl özelleştiririz ki bu özelleştirme ile ülkemize ve halkımıza yararlı olabiliriz, anlayışının hakim olması gerekir.

* Madenler tükenebilir kaynaklardır, üretilmesinde ve tüketilmesinde çok hassas davranılması gerekir.

" Özelleştirmede ekonomik unsurlar, sosyal yaşam, iş güvenliği ve işçi sağlığı gibi, çalışanların ve toplumun ana gereksinimlerini gözeterek, özelleştirme sonucunda bu konular da taviz verilmeyecek ortamı yaratacak alt yapının yasal düzenlemelerinin tamamlanması gerekmektedir.

" Özelleştirme belirli kişi ya da kuruluşları ihya etmede araç olarak kullanılmalımıdır, uygulama sonucunda halkın refahını sağlayacak bir yarar, özelleştirmenin hedefi olmalı ve bu

doğrultuda her türlü sakıncalar belirlenerek önlemler alınmalıdır.

Doğal hammadde kaynaklarımızın üretilmesi ve işletilmesinin özelleştirilmesinde başarısızlığa uğranması halinde kaynakların "ikame edilemez" özellikleri nedeniyle, telafisi asla mümkün olamayan zararlı sonuçlar ortaya çıkacaktır ki bu sonuçların faturasını yine ülkemiz insanı ödemek zorunda kalacaktır.

Ülkelerin kalkınması o ülke içinde yaşayan bireylerin kalkınması, hayat standartının artması ile eşdeğer sayıldığında kalkınma hedefine ulaşacaktır.

Yoksa belli kişi ya da kuruluşları zengin ederek, ülkeyi kalkındırıyoruz aldatmacasına hiç kimse inanmayacaktır. Özelleştirme ile eğer ülkemiz, dolayısı ile doğal kaynakların gerçek sahipleri olan halkımız zarar görüyorsa, özelleştirme işi yanlış platformlarda değerlendiriliyor 'demektir. Çalışanların işten atılması, sosyal güvencenin gözardı edilmesi, özelleştirilen ocaklarda işçilerin kazalanmaları yada hayatlarını kaybetmesi, bırakın özelleştirme ile yarar sağlamayı büyük

zararları da beraberinde getirecektir.

Bir yanda özellikle madencilik sektöründeki kazalar açısından ilk sıralarda olmamız, trafik kazalarında binlerce insanımızın yaşamlarını kaybetmesi, diğer yanda faili meçhul cinayetler ve benzer nedenler ve ekonomik nedenlerle doğan sıkıntılar 2000 yılına girmekte olan ülkemizin ana sorunlarını oluşturmaktadır. Bu sorunlara politikası net ve açık tanımlanmamış özelleştirme ve halkın bu konuda bilgisiz bırakılması yönündeki ihmallere eklendiğinde "insana değer verme" ilkesini ve yukarıda belirtilen gereklerin, doğal kaynaklarımızın kullanılmasında, ana ilkesi "en çok kazanç-en az maliyet" olan özelleştirme ile nasıl gerçekleştireceği hususu hepimizin ilgi konusuna oluşturmaktadır.

2000'li yıllara girerken madenciliğimizi ülkenin diğer sorunlarından soyutlamamız mümkün değildir. Ancak, küreselleşmenin bir dayatması görünümünde olan özelleştirmeye karşı en büyük tez insana saygı olmalıdır.

**Ülkelerin
sanayileşerek
kalkınmalarında
maden ve doğal
hammadde
kaynaklarının
verimli bir şekilde
üretilmesi ve
kullanılması
büyük önem
taşımaktadır.**